

КАФЕДРА МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА ТА РЕЖИСУРИ ТЕАТРУ АНІМАЦІЇ

СИЛАБУС

МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА (АНІМАЦІЙНИЙ ПЛАН)

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Ступінь освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво «Акторське мистецтво театру ляльок»)
Статус	Обов'язкова

Курс	1-4
Семестр	1-8
ECTS	26
Аудиторних годин	464
Лекції	-
Індивідуальні	16
Практичні	448
Самостійна робота	316
Семестровий контроль	Залік, іспит

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	Інюточкін Олександр Олександрович, професор
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Iniutochkin.pdf
e-mail	a.inutochkin@gmail.com
ПІБ, посада	Дмитрієва Оксана Федорівна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Dmitrieva.pdf
e-mail	dmitrieva.oksana777@gmail.com

ПІБ, посада	Фесенко Світлана Яківна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Fesenko.pdf
e-mail	fesenko833@gmail.com

ПІБ, посада	Шаповалова Наталія Павлівна, викладач
-------------	---------------------------------------

Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Shapovalova.pdf
e-mail	nataly.shapovalov@gmail.com

ПІБ, посада	Акжитова Таїсія Артурівна, викладач
Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Akzhitova.pdf
e-mail	renard.noir.brun@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни «Майстерність актора (анімаційний план)» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Майстерність актора (анімаційний план)», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

Метою вивчення навчальної дисципліни є опанування навичок акторської майстерності акторів театру анімації, оволодіння ляльководінням, створення сценічного образу з лялькою у дипломній ляльковій виставі та показ вистави на сцені учбового театру.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні **Знати:**

- Виразні засоби та технічні можливості театральної ляльки.
 - Сценічне спілкування.
 - Процес роботи над п'єсою за столом.
 - Надзавдання та наскрізну дію п'єси.
 - Запропоновані обставини.
 - Основний конфлікт та взаємовідносини дійових осіб.
 - Факти та події п'єси.
 - Протокол зовнішнього життя персонажу.
 - Позасценічне життя персонажу. • Характер та характерність персонажу.
- Уміти:**

- Координувати у просторі своє тіло за ширмою.
- Бачити, слухати та чути, спілкуватися лялькою з лялькою партнера.
- Підпорядковувати внутрішньо обґрунтовану поведінку діючої особи режисерській мізансцені.
- Створювати сценічний образ у рамках режисерського рішення вистави на високому рівні артистичної обдарованості та техніки акторської майстерності.
- Працювати над словом.
- Створювати сценічний характер персонажа на основі драматургічного матеріалу.
- Точно виконувати колективний малюнок в масових сценах.

Мати навички:

- Практичного володіння специфікою мистецтва актора театру анімації. •
Створення сценічного образу у виставі театру анімації.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей ОПП**:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки. СК04.

Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчовиробничій сценічній діяльності.

СК11. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій.

СК14. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

Програмні результати навчання:

ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.

ПРН05. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН06. Аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ПРН07. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПРН08. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.

ПРН09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПРН10. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проекту).

ПРН11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.

ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, творчості мистецтва з урахуванням історичного контексту.

ПРН15. Знати основні закони психології творчості.

ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефхівцям.

ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.

Перелік тем:

I курс (1-й семестр)

Тема 1. Введення у професію. Виразні засоби та технічні можливості у театрі анімації.

Тема 2. «Пропедевтика рук». Практичні тренінги.

Тема 3. «Театр рук», як один із видів театру анімації. Традиційні форми.

Тема 4. «Театр рук», як один із видів театру анімації. Сучасні форми.

Тема 5. «Фантазія та уява», як елемент акторської техніки. Практичні тренінги.

Тема 6. «Увага», як інструмент акторської майстерності. Практичні тренінги.

Тема 7. «Перформативна практика», як інструмент акторської майстерності. Практичні тренінги.

I курс (2-й семестр)

Тема 8. «Сценічна дія». Практичні тренінги та етюди.

Тема 9. «Імпровізація, акція, інсталяція», як сучасні форми сценічної дії у театрі анімації. Практичні тренінги.

Тема 10. Акторський етюд, як інструмент акторської майстерності. Практичні тренінги та етюди з руками.

Тема 11. Груповий етюд, як інструмент акторської майстерності. Практичні тренінги та етюди з руками.

Тема 12. Робота актора в ансамблі. Практичні тренінги, репетиції індивідуальних та групових етюдів з руками.

II курс (3-й семестр)

Тема 13. Анатомія тростинної ляльки.

Тема 14. Вправи з оволодіння тростинною лялькою – основна постава, відчуття опори.

Тема 15. Вправи з керування механіки торсу та голови ляльки.

Тема 16. Розвиток пластичних можливостей тренувальної тростинної ляльки.

Тема 17. Індивідуальні та колективні вправи з тростинною лялькою.

Тема 18. Координація мови та дії ляльки, «слово-жест».

Тема 19. Оцінювання подій та реакція на дію ляльки-партнера.

Тема 20. Складові етюду з тростинною лялькою.

Тема 21. Визначення подій тематичних етюдів.

Тема 22. Побудова скульптурних мізансцен та пластичних діалогів в етюдах.

II курс (4-й семестр)

Тема 23. Робота з рукавичною лялькою в уривках на основі драматургічного матеріалу.

Тема 24. Тренінги з рукавичною лялькою.

Тема 25. Етюди з рукавичною лялькою в запропонованих обставинах уривку.

Тема 26. Аналіз літературного твору: тема, ідея, запропоновані обставини, наскрізна дія та надзадача.

Тема 27. Жанр уривку.

Тема 28. Характеристика дійових осіб та їх взаємовідносини.

Тема 29. Біографія, характер та досьє персонажів.

Тема 30. Взаємодія персонажів. Визначення подій.

Тема 31. Розробка партитури пластичного існування персонажа з урахуванням особливостей пластичної виразності рукавичної ляльки.

Тема 32. Надзавдання та наскрізна дія персонажа.

Тема 33. Мовні, пластичні та темпоритмічні пристосування.

Тема 34. Робота над характером та характерністю.

Тема 35. Побудова наскрізної дії уривку. Дійове визначення події.

Тема 36. Робота над словесною дією.

Тема 37. Практичне поєднання внутрішнього образу з зовнішнім психофізичним станом персонажу через ляльку в уривку.

III курс (5-й семестр)

Тема 38. Техніка роботи актора з маріонеткою. Традиційні та сучасні форми.

Тема 39. Основи перформативної практики та принципу поліанімації.

Тема 40. Монолог як інструмент сценічної дії. Пластичний монолог. Монолог предмету.

Тема 41. Театр форми. Монографія предмету. Партнерінг.

Тема 42. Театр предмету та матеріалу. Оживлення предмету. Групові акції, етюди.

Тема 43. Традиційний театр «Бунраку» та його сучасні форми.

Тема 44. Етюд з вивідної лялькою за системою театру «Бунраку».

III курс (6-й семестр)

Тема 45. Знайомство та використання ляльок різних систем для використання в естрадних номерах.

Тема 46. Розробка естрадного номеру.

Тема 47. Технічне оволодіння вибраної системи ляльки.

Тема 48. Етюди на основі вигаданого сюжету.

Тема 49. Робота над музично-танцювальними складовими номеру.

Тема 50. Завершальна робота над ляльковим естрадним номером.

Тема 51. Тіньовий театр.

Тема 52. Творчий проект. Планування. Втілення. Результат.

IV курс (7-й семестр)

Тема 53. Аналіз драматургічного твору: тема, ідея, запропоновані обставини, наскрізна дія та надзадача.

Тема 54. Жанр вистави.

Тема 55. Характеристика дійових осіб та їх взаємовідносини.

Тема 56. Біографія, характер та досьє персонажів.

Тема 57. Взаємодія персонажів. Визначення подій.

Тема 58. Розробка партитури пластичного існування персонажу з урахуванням особливостей технік театру анімації.

Тема 59. Надзавдання та наскрізна дія персонажу.

Тема 60. Мовні, пластичні та темпоритмічні пристосування.

Тема 61. Робота над характером та характерністю.

Тема 62. Робота над словесною дією.

ІУкурс (8-й семестр) Тема

63. Темп та ритм вистави.

Тема 64. Атмосфера вистави.

Тема 65. «Сценічний образ/характер персонажа», як основний інструмент акторської майстерності.

Тема 66. Узгодження словесної та пластичної дії образу.

Тема 67. Підготовка самостійних етюдів на теми вистави.

Тема 68. Робота з режисером, адаптація акторських етюдів до замислу режисера.

Тема 69. Відпрацювання мізансцен.

Тема 70. Робота над вокальними та хореографічними малюнками.

Тема 71. Робота над цілісністю вистави.

Тема 72. Монтувальні, світлові та шумові репетиції.

Тема 73. Організація перегляду дипломних вистав.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, тренінг, індивідуальні та практичні заняття, самостійна робота, розробка творчих проєктів, презентація арт. продукту, вистави, перформанс.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Telegram, Viber, Messenger, платформа <https://www.youtube.com/>.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів.

90–100–A– відмінно - здобувач створив переконливий та індивідуально неповторний образ у курсовій роботі; майстерно оволодів технікою ляльководіння, акторською майстерністю; має високий рівень артистичної обдарованості; здатен працювати в колективі, втілюючи спільний задум курсової роботи; активно та результативно проявив себе в репетиційному процесі;

володіє культурою сценічної мови, вокальною культурою; використовує навички сольного та ансамблевого співу; має морально-етичні якості майбутнього діяча сценічного мистецтва. **82–89–В– добре** – успішне виконання здобувачем практичного завдання, творче використання набутих навичок та вмінь, здатність до самостійного опрацювання, однак присутні незначні неточності в техніці.

74–81–С– добре - здобувач оволодів навичками майстерності актора та продемонстрував достатній рівень підготовки при створенні сценічного образу у курсовій роботі.

64–73–D– задовільно – здобувачем продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу.

60–63–E– задовільно - здобувач виконав завдання обов'язкового рівня складності, однак виявлено недостатній рівень артистичної обдарованості та техніки акторської майстерності.

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання) здобувачем не були продемонстровані набуті навички в умовах публічного виступу;

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) здобувачем не було виконано практичного завдання та не проявлено достатньої участі в репетиційному процесі.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних театральних фестивалях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література

1. Білинська Ю. Перформативна практика та принцип «поліанімації» як сучасні сегменти майстерності актора. *Креативний простір: електронний науковий журнал*. Харків: СГ НТМ, 2021. №4. С. 7. [URL:https://www.newroute.org.ua/crp/](https://www.newroute.org.ua/crp/) (дата звернення: 27.08.2021).
2. Бучма О. Є. Новітні акторські технології сучасного театру ляльок як чинниктрансформаційних процесів художньої культури : дис. ... канд. мистецтвознавства. Київ, 2015. 191 с.
3. Бучма О. Є. Особливості створення сценічного образу з театральними ляльками різних систем. *Культура України*. 2013. Вип. 41. С. 190-198.
4. Інютючкін О. Специфічні особливості елементів професійної техніки актора театру анімації. *Культура України*. 2011. № 33. С.12-16.
5. Рубінський О. Методичні принципи виховання актора Харківської школи лялькарів. *Культура України*. 2010. №30. С. 136 – 147.
6. Станіславський К. Робота над роллю («Ревізор») реальне відчуття життя п'єси та ролі (1936-1937 рік). *Львівський національний ун-т І. Франка; заг. ред. Б. Козака*. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2018.
7. Шаповалова Н. Монолог з лялькою як важливий етап акторської майстерності в професійній освіті акторів театру анімації. *Культура та інформаційне суспільство XXI*

- століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 22–23 квітня 2021 р. / За ред. проф. В. М. Шейка та ін. — Харків : ХДАК, 2021. С. 185-186.*
8. Фесенко С. Основи тренінгу і техніки актора театру ляльок. Посібник. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського, Львівський нац. ун-т імені Івана Франка. 2009. 62 с.
 9. Фесенко С. Школа лялькаря: від тренінгу до образу з лялькою / Посібник. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. 2019. 129 с.
 10. Фесенко С. Особливості виховання актора-лялькаря. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*, 2018. №51. С. 192 – 208.
 11. Epskamp K. Intercultural Puzzles. Richard Schechner and the Anthropology of Theatre in the 20th Century // *Anthropos*, 2003, Bd. 98, N. 2. - Pp. 499- 506.
 12. Jurkowski H. *Dzie je teatru lalek*. T. 1. Od antyku do romantyzmu / H. Jurkowski. — Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1970.
 13. Marek Waszkiel URL:
<https://www.marekwaszkiel.pl/2018/05/30/animacja-wspolczesnym-lalkarstwie/>.